

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta záhradníctva
a krajinného inžinierstva

Ústav krajinej
architektúry

prof. Ing. JÁN SUPUKA, DrSc.
Ing. MÁRIA BIHUŇOVÁ, PhD.
Ing. MARTINA VEREŠOVÁ, PhD.

KULTÚRA A PERCEPCIA KRAJINY

Nitra 2021

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

OBSAH

Predhovor – úvod.....	5
1. kapitola Vlastnosti a stavy krajiny	7
1.1 Definície, obsah a sociálne aspekty krajiny	7
1.2 Krajinná štruktúra	9
1.3 Funkcie a potenciály ako hodnotové znaky krajiny	11
2. kapitola Kultúrna krajina	19
2.1 Typy krajiny z hľadiska stupňa premeny a potenciálu sídelného a ekonomického využitia	19
2.2 Obsah a definície kultúrnej krajiny	25
2.3 Kultúrna krajina a krajinná architektúra, alternatívne typy krajiny	32
2.3.1 Kultúrna krajina v ponímaní dobovej krajinnej architektúry	32
2.3.2 Alternatívne premeny krajiny v kontexte krajinnej architektúry.....	35
2.4 Historické krajinné štruktúry podľa sociálne ekonomických aktivít	40
2.4.1 Charakteristika historických krajinných štruktúr.....	40
2.4.2 Prístupy k posudzovaniu historických krajinných štruktúr	40
2.5 Dobové komponované typy kultúrnej krajiny.....	51
2.5.1 Vznik, vývoj a skladba komponovanej krajiny.....	52
2.5.2 Vývoj a dobová kategorizácia komponovaných krajín.....	54
2.6 Objekty svetového kultúrneho a prírodného dedičstva	62
2.7 Objekty svetového prírodného a kultúrneho dedičstva na Slovensku.....	67
3. kapitola Percepcia krajiny	87
3.1 Estetika, vnímanie a vizualizácia na úvod.....	87
3.2 Obsah a atribúty vnímania krajiny	91
3.3 Krajinná scéna, krajinný obraz a krajinný charakter (ráz).....	95
3.4 Vizúálna kvalita a percepcia krajiny	97
3.4.1 Vývoj hodnotenia percepcie a vizuálnej kvality krajiny.....	97
3.4.2 Hodnotenie vizuálnych prepojení a estetickej kvality krajiny.....	99
3.4.3 Hodnotenie vizuálnej kvality krajiny pri použití nástrojov – GIS.....	102
3.4.4 Hodnotenie percepcie a vizuálneho impaktu krajiny v procese EIA na príklade krajinných pamiatkových zón	104
3.4.5 Hodnotenie vizuálnej kvality krajiny v procese posudzovania krajinného charakteru pri využití nástrojov GIS	105
3.5 Vinohradnícka kultúrna krajina a prístupy k posudzovaniu jej vizuálno estetickej hodnoty.....	106
3.5.1 Vývoj pestovania viniča hroznorodého.....	106
3.5.2 Vinohrady ako kategória kultúrnej krajiny.....	108
3.5.3 Vinohradníctvo a vinárstvo vo svetle kultúrnych a estetických hodnôt	109
3.5.4 Vizúálno-estetické hodnotenie vinohradníckej krajiny na príklade Čajkova.....	111

3.6	Vizuálne znaky a vnímanie technického diela v krajine	117
3.6.1	Technické dielo v krajine, reálna skutočnosť a protiklady	117
3.6.2	Vplyv veterných elektrární na vizuálny a estetický impakt v krajine	119
3.6.3	Zásady a postupy pri posudzovaní vizuálneho impaktu a možností optimálneho umiestnenia veterných elektrární v krajine	121
3.7	Vizuálne znaky a vnímanie urbanizovanej krajiny	128
3.7.1	Sídla v historickom odraze.....	128
3.7.2	Vnímanie urbanistického priestoru	129
3.7.3	Hodnotenie kvality a identifikovateľnosti urbanizovaného prostredia.....	133
3.7.3.1	Metodiky hodnotenia kvality urbanizovaného prostredia:	133
3.7.3.2	Vizuálne a grafické spracovanie hodnotenia kvality urbanizovaného prostredia	135
	Použitá literatúra	149
	Príloha Kreslené panorámy krajiny.....	161